

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
email: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

UCHWAŁA NR 146/2020 Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 21 stycznia 2020 r.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, na podstawie art. 59 pkt 3 Prawa o adwokaturze w związku z art. 1 ust 1 Prawa o adwokaturze w wykonaniu Uchwały Nr 18 Krajowego Zjazdu Adwokatury z dnia 30 listopada 2016 roku, postuluje dokonanie gruntownej reformy systemu dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej, pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych oraz zasad zwalniania z kosztów sądowych w oparciu o następujące założenia.

1. Ujednolicenie zasad przyznawania świadczeń w zakresie dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej oraz pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych oraz zwalniania z kosztów sądowych, zwłaszcza przez:
 - a) stworzenie jednolitych kryteriów oceny zamożności, na podstawie których obywatele będą mogli samodzielnie ocenić, czy i jakie uprawnienia im przysługują;
 - b) uzależnienie tych kryteriów nie tylko od poziomu zamożności obywateli, ale także od wysokości kosztów życia w danym regionie Polski;
 - c) wprowadzenie zasad przyznawania pomocy prawnej na podstawie jednej decyzji administracyjnej, uprawniającej obywateli do otrzymania jednocześnie lub wariantowo uprawnienia do nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej, jak też do pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych oraz zwolnienia z kosztów sądowych;
 - d) przekazanie do kompetencji organów samorządu lokalnego wydawania decyzji administracyjnych w sprawie przyznania prawa do nieodpłatnej pomocy prawnej, przyznania prawa do pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych oraz zwolnienia od kosztów sądowych przy założeniu, że obywatel z taką decyzją będzie mógł się udać, czy to po bezpłatną poradę, czy ubiegać się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu na podstawie list prowadzonych przez ORA i OIRP, czy też samodzielnie złożyć pozew (wniosek) zwolniony od opłaty sądowej.

2. Zorganizowanie systemu dostępu do wsparcia prawnego z uwzględnieniem trzech form pomocy według następujących zasad:
 - a) informacja prawna – powinna być dostępna dla każdego obywatela bez względu na kryterium zamożności;
 - b) pomoc prawna na etapie przedsądowym – powinna być dostępna dla obywateli niezamożnych, z uwzględnieniem podziału na pomoc ogólną i specjalistyczną oraz kwalifikowaną pomoc prawną (tam gdzie niezbędna jest pomoc w przygotowaniu pozwu (wniosku) czy wsparcie obywatela w toczącym się postępowaniu administracyjnym);
 - c) pomoc prawna na etapie sądowym – powinna być dostępna dla obywateli na podstawie oceny opartej na jednolitych kryteriach niezależnie od procedury i typu postępowania oraz powinna automatycznie wiązać się ze zwolnieniem z kosztów sądowych.

3. Reforma zasad finansowania systemu dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej polegająca na:
 - a) oddaniu do dyspozycji Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej środków, jakie obecnie znajdują się w dyspozycji Funduszu Sprawiedliwości niezależnie od środków przewidzianych w budżecie Państwa na nieodpłatne poradnictwo prawne i pomoc prawną z urzędu celem kontraktowania pomocy specjalistycznej na etapie przedsądowym;
 - b) zwolnieniu od podatku VAT dla usługodawców świadczących pomoc prawną *pro bono*, w systemie nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej oraz pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(*Jacek Trela*)
Adw. Jacek Trela